

TÜRKİYE’DE TOPLUMSAL CİNSİYET VE DİN TEMALİ TEZ ÇALIŞMALARINI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Fatma KENEVİR *

Şeyda KOÇAK KURT **

Öz

Din ve toplumsal cinsiyet, ayrı ayrı uzun yıllardır çalışılan konular olmakla birlikte, bu iki alanın kesişimi farklı bilim dalları tarafından çalışılmaktadır. Türkiye’de din ve toplumsal cinsiyetin, toplumsal hayattaki karşılaşmaları ise, daha çok örtünme pratikleri, kadın dindarlığı, kutsal metinlerde toplumsal cinsiyet kalıpları, medyada dindar kadının temsili, İslami feminizm, din ve eşcinsellik gibi farklı tartışma konuları şeklinde olmuştur.

Bu çalışmada, Türkiye’de din ve toplumsal cinsiyet konusu kapsamında tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları ele alınmıştır. YÖK veri tabanında bu alanda yapılan tamamlanmış tezler incelenmiş, 1990 yılından, 30 Haziran 2016’ya dek 172 adet yüksek lisans, 39 adet doktora olmak üzere, toplamda 211 kayıtlı teze ulaşılmıştır. Konuyla ilgili mevcut akademik çalışmalar incelendiğinde, konunun çoğunlukla din sosyolojisi ve sosyoloji alanlarında işlendiği tespit edilmiştir. Sosyolojiyi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünde yapılan tezler takip etmektedir. Ayrıca Kadın Çalışmaları, İletişim, Tarih, Temel İslam Bilimleri ve Edebiyat, bu konuyu çalışan diğer bölümlerdir. İlk olarak 1990’lı yıllardan itibaren çalışılmaya başlanan konunun, son 10 yılda büyük bir ivme kazandığı görülmektedir. İşlenen konular arasında, başörtüsü ve örtünme başlığının öne çıktığı görülmektedir. Bunu, Temel İslam Bilimlerinde kadının konumu takip etmektedir. Tezlerde öne çıkan diğer konular ise; laiklik, sekülerleşme, kadının aile içindeki yeri, sosyal hayat içinde kadın, modernleşme hareketleri içinde kadın, mahrem, kamuda dindar kadının görünürlüğü gibi konulardır.

Anahtar Kelimeler: Din, Toplumsal Cinsiyet, Kadın, Erkeklik, Örtünme, Başörtüsü.

* Arş.Gör.Dr. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Sosyolojisi Anabilim Dalı, fkenevir@ankara.edu.tr

** Arş.Gör. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Anabilim Dalı, seydak@gmail.com

Abstract

An Evaluation of the Dissertations on Gender and Religious Themes in Turkey

The crossroads of religion and gender in social life is the subject of different debates that are currently being discussed such as veiling practices, women religiousness, gender stereotypes in holy texts, the representation of religious women in media, Islamic feminism, religion and homosexuality. In this context, masters' and doctoral dissertations have been completed under this study in which religion and gender issues in Turkey were discussed. When we examine the dissertations, contained in the Council of Higher Education (CoHE), that were completed in this field since 1990 a total number of 172 master thesis's', 39 PhD thesis's' including 211 registered dissertations was reached. When considering the current academic works on the subject, it has been found that the topic is mostly committed in sociology of religion and sociology fields of study. The dissertations were completed in Political Science and International Relations respectively. In addition, Women Studies, Communication, History, Fundamentals of Islamic Sciences and Literature and other departments were also studied. Firstly, this subject began to be studied in the 1990's, it has gained great momentum in the last 10 years. The debate of the headscarf and veil seems to be at the forefront of the subjects covered in the study. It has been found that the position of women is a part and parcel of Basic Islamic Sciences. The other prominent issues covered in the dissertations are secularism and secularization, the position of women within the family, women in the context of social life, women in the movement of modernization, the visibility of religious women in the public sphere.

Key Words: Religion, Gender, Woman, Masculinity, Veiling, Headscarf.

Giriş

Toplumsal cinsiyet kavramı, cinsiyetin yalnızca biyolojik değil, toplumsal ve kültürel olarak da inşa edildiğine gönderme yapar. Toplumsal cinsiyetin doğası, biyolojik farklılıkların aksine zamana, mekâna ve kültüre göre değişkenlik gösterir. Toplumsal hayatın birçok boyutu tarafından şekillendirilmiş olan toplumsal cinsiyet, kültürü, ideolojiyi ve söylemsel pratikleri içerir (Walby, 2008: 787-8). Toplumsal cinsiyet ile toplumsal hayatın hem kamusal hem özel alanlarına kadınların katılım ve kontrolüne yönelik bir mücadeleden bahsedilir (Toker, 2011:72,79).

Toplumsal cinsiyet kavramı, başlarda kadın çalışmaları tarafından kullanılmakla birlikte, son dönemlerde erkekleri ve farklı cinsel yönelimleri de içerisine dahil ederek yoluna devam etmektedir. Kadın çalışmalarından top-

lumsal cinsiyet çalışmalarına yapılan bu kaymanın sebebi, sorunun yeni bir tarzda ele alınma biçimidir. Böylece çalışmalardaki çekim merkezi, kadınların durumundan erkeklerin ve kadınların karşılaştırmalı durumuna çevrilmiş, bireyselliklerden çok eşitsizlikler, farklılıklar ve ayrılıklar üstüne odaklanmıştır. Toplumsal cinsiyet, sadece kadınları düşünmek değil; eril ve dişilin karşılaştırılmasıyla, cinsiyetler arası ilişkilerden hareket etmektir. Aynı zamanda sadece bireylerle değil, onların aileleriyle, işleriyle ve aynı zamanda erkekliğin ve erilliğin toplumsal yapısı üstüne eğilme imkânı da sunar (Borlandi vd., 2011:795).

Geçmişten günümüze toplum hayatını etkileyen en önemli kurumlarından biri olan din, toplumun sosyal, kültürel, iktisadi, siyasi, eğitim vb. alanlarında kendisini hissettirmektedir. Sosyal bir karaktere sahip olması ve inananlarına belli değerler ve semboller sistemi sunarak bir zihniyet kazandırmasından ötürü din, toplumların geçirdiği değişim evrelerinde her zaman merkezi bir konuma sahip olmuştur (Taş, 2012: 37). Toplumsal cinsiyet tartışmalarının hız kazandığı günümüzde de, sosyal hayattaki belirleyiciliği ile karşımıza çıkan en önemli kurum, *dindir*.

Din ve toplumsal cinsiyet, uzun yıllardır ayrı çalışma konuları olmakla birlikte, disiplinler arası ve kültürlerarası içeriklerinden doğan ihtiyaç, bu iki alanın kesişmesini ve farklı bilim dalları tarafından çalışılmasını sağlamıştır. Furseth ve Repstad (2011), toplumsal cinsiyet ve dinin sadece kutsal metin ve sembollerin konusu olmadığını, toplumsal hayat içinde bu konunun farklı görünümüne rastladığımızı söylemektedir. Buna göre, kadınların dini tecrübelerini, erkeklerden ayıran şey nedir? Kadınlar, erkekler ve farklı cinsel yönelime sahip bireyler hakkında, kutsal metinler ne tür öğretilere sahiptir? Erkeklik ve kadınlık sembolleri nelerdir? Dini uygulama ve ritüellere kadınlar ne oranda ve nasıl katılmaktadır? Kadınlar, dini alanda otorite ve lider olma konusunda hangi seviyede yer almaktadırlar? gibi sorular, bu alandaki temel tartışmaları oluşturmaktadır.

Özbudun, kadınlık ve erkeklik rollerinde dinin etkisinin önemini şu şekilde yorumlamaktadır:

Dinler –toplumsal/sınıfsal-tarihsel koşullarla sürekli olarak yeniden biçimlenen- “sabite”lere sahiptir. Ve bu “sabite”ler –özellikle Yahudilik ve İslâm gibi insanların gündelik yaşamlarını düzenleme iddiasındaki dinlerde- (en önemlisi toplumsal cinsiyet rolleri olmak üzere) toplumsal konum ve rollerin birbirlerine

ilişkin olarak biçimlendirilmelerinde kritik bir önem üstlenmektedir. Bu nedenle, gündelik yaşama müdahale iddiası yüksek dinleri benimseyen toplumlarda, “kadınlık” ve “erkeklik”in birbirlerine göre “ne” olduklarını anlamak için dinsel zihniyet, önemli bir referans çerçevesi oluşturur (2016: 80).

Toplumsal cinsiyetin oluşumunda dinin rolünün ne olduğu, dinlerin kutsal metinlerinin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini destekleyip desteklemediği hem din, hem toplumsal cinsiyet çalışmalarında incelenen konular arasındadır. Her dine belli başlı toplumsal cinsiyet kalıplarına rastlanmaktadır. Bu çerçevede dinin, toplumsal cinsiyeti üretip üretmediği, dini metinlerde kadın, erkeklik ve toplumsal cinsiyetle ilgili meselelere nasıl yer verildiği, toplumun kadın algısında dindarlığın ve dini algıların rolü, yapılan tez çalışmalarında ele alınmıştır.

Bu çalışma, din ve toplumsal cinsiyet konusunun, Türkiye’de hangi başlıklar altında araştırıldığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede, toplumsal cinsiyet ve din ile ilgili tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri ele alınmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu Bilgi İşlem Merkezi Yayın ve Dökümantasyon Daire Başkanlığı Tezler Bölümü’ne kayıtlı tezler arasından *kadın, toplumsal cinsiyet, erkek, erkeklik, baş örtü, başörtü, baş örtüsü, başörtüsü, türban, tesettür, kadın-din, kadın-İslam kadın-Müslüman, kadın-değer, eşcinsellik*, anahtar kelimeleri aratılarak, bulunan çalışmaların özetleri incelenmiştir. İncelenen tezler kapsamında toplumsal cinsiyet ve din ile ilgili olduğu görülen çalışmalar, makaleye dâhil edilmiştir. Alanda yapılan tüm çalışmalara ulaşılmak istenildiği için, çeşitli anahtar kavramlarla arama yapılmıştır. Tarama sırasında, sadece tez başlıkları değil, tez özetleri ve anahtar kelimeler de incelenmiş, toplumsal cinsiyet ve din konusuyla bağlantılı olduğu tespit edilen tezler de değerlendirmeye alınmıştır. Tez veya kişi isimleri, YÖK sisteminde kayıtlı olduğu haliyle alınmıştır.

Tezlerin Dağılımı

Çalışma kapsamında ulaşılan tezler, derecelerine, yıllarına, konularına ve alanlarına göre kategorileştirilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1- Tezlerin Derecesine Göre Dağılımı

Uzmanlık Derecesi	Sayı	Yüzde
Yüksek Lisans	172	81
Doktora	39	19
TOPLAM	211	100

Bu alanda tamamlanmış tezlere bakıldığında %81'inin yüksek lisans, %19'unun da doktora tezi olduğu görülmektedir.

Türkiye’de toplumsal cinsiyet ve din konulu ilk akademik çalışma, Erkan Şahin’in 1990 yılında tamamladığı “*Kur’an’da Kadın Hakları*” isimli yüksek lisans tezidir. Bu alandaki ilk doktora tezi ise, alanın öncülerinden olan Fatma-gül Berktaş’a aittir. Berktaş’ın, York Üniversitesi’nde 1991 yılında tamamladığı “*Women And Religion*” adlı yüksek lisans tezinden sonra, 1994 yılında, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde tamamladığı “*Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın (Hristiyanlıkta ve İslamiyet’te Kadının Statüsüne Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım)*” adlı tezi, bu alanda tamamlanmış ilk doktora tezidir. O tarihten 30 Haziran 2016’ya dek, üniversitelerin çeşitli enstitü ve anabilim dallarında, toplumsal cinsiyet ve din meselesini konu edinen, toplam 212 tez YÖK sisteminde kayıtlıdır. 172’si yüksek lisans, 39’u doktora düzeyinde yapılan bu tezlerin, ağırlıklı olarak yüksek lisans düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2- Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
1990	1	-	1	2005	7	2	9
1993	1	-	1	2006	14	-	14
1994	2	1	3	2007	8	-	8
1995	0	1	1	2008	11	5	16
1996	2	-	2	2009	9	1	10
1997	2	-	2	2010	17	1	18
1998	1	1	2	2011	15	5	20
1999	2	1	3	2012	13	1	14
2000	4	-	4	2013	16	7	23
2001	1	-	1	2014	16	8	24
2002	6	3	9	2015	13	1	14
2003	6	1	7	2016	1	-	1
2004	4	-	4	TOPLAM	172	39	211

Yukarıdaki tablo incelendiğinde; konuyla ilgili yüksek lisans ve doktora tezlerinin, %8,5'inin 1990-2000; %46'sının 2001-2010 ve %45,5'inin ise son beş yıllık süreci kapsayan 2011-2016 yılları arasında tamamlandığı görülmektedir. Buna göre, din ve toplumsal cinsiyet alanında yapılmış çalışmalar, 1990'dan günümüze hızlı bir artış göstermiştir. Son 5 yılda tamamlanan tez sayısının, 2001-2010 yıllarında yapılan tezler ile hemen hemen aynı orana sahip olması, ilerleyen dönemde bu konunun daha çok çalışılacağı ihtimalini de güçlendirmektedir.

Tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında; bu alanda tamamlanmış ilk tez çalışmasının 1990 yılında olduğu tespit edilmiştir. Yine aynı yıl Roma'da gerçekleştirilen 'Din ve Toplumsal Cinsiyet' konulu ilk panelde ve 1995 yılında Meksika'da düzenlenen 'Din ve Toplum' (Religion&Society) başlıklı kongrede toplumsal cinsiyet konusunun ayrıntılı bir şekilde tartışılması, dünya genelinde de bu konuya duyulan ilginin artmakta olduğunu göstermektedir (Marcos, 2006: 15). Belirtilen zaman dilimi içerisinde, Türkiye'de bu alanın çalışılmaya başlanmasının, dünyada yapılan çalışmalarla paralel ilerlediğini söylemek mümkündür. 1990-2000 yılları arasında az sayıda da olsa toplumsal cinsiyet ve din meselesini konu edinen tezler yapılmış olmakla birlikte, 2000'li yıllarda hızlı bir artış olduğu tespit edilmektedir. Bu artı-

şın sebebi, din ve toplumsal cinsiyet konusunun yalnızca ilahiyatın tartışma alanı olmakla kalmayıp, disiplinler arası boyutta tartışılmaya başlanmasıdır. Özellikle kadının toplumsal konumunda dinin önemli bir yerinin olması ve Kadın Çalışmaları bölümlerinin çoğalması da, bu sayının artmasına katkıda bulunmuştur denilebilir. Bahsedilen artışın aksine, 2015 yılındaki ciddi düşüş ise, tamamlanmış tezlerin, tez tabanına yüklenmemesiyle açıklanabilir.

Tablo 3- Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Y. Lisans	Doktora	Toplam
Ankara Üniversitesi	27	11	38
Marmara Üniversitesi	12	5	17
Selçuk Üniversitesi	12	3	15
ODTÜ	11	3	14
Erciyes Üniversitesi	8	1	9
Boğaziçi Üniversitesi	8	0	8
İstanbul Bilgi Ü.	8	0	8
Uludağ Üniversitesi	8	0	8
Hacettepe Ü.	7	0	7
On dokuz Mayıs Ü.	5	2	7
Sabancı Üniversitesi	5	1	6
Atatürk Üniversitesi	3	2	5
Dokuz Eylül Ü.	2	3	5
Sakarya Üniversitesi	5	0	5
Diğer Üniversiteler	52	8	60
TOPLAM	172	39	211

Tablo 3'e bakıldığında; tezlerin %18'inin Ankara, %8'inin Marmara, %7'sinin Selçuk, %6,7'sinin de Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamlandığı görülmektedir. Buna göre, tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin yaklaşık %40'ı bu dört üniversiteye aittir.

Tabloda konuyla ilgili 5'ten fazla yüksek lisans ve doktora tezlerinin olduğu üniversitelere yer verilmiştir. Buna göre en fazla tamamlanmış yüksek lisans ve doktora tezine sahip üniversite 38 tez ile Ankara Üniversitesi'dir. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde konunun ele alındığı ana bilim dallarının; ilahiyat, kadın çalışmaları, iletişim, tarih, edebiyat olmak üzere geniş bir yelpazeden oluştuğu görülmektedir. Ankara Üniversitesi'ni,

354 • TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL CİNSİYET VE DİN TEMALİ TEZ ÇALIŞMALARI
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Marmara (17), Selçuk (15), Orta Doğu Teknik (14) Üniversiteleri takip etmektedir.

Tablo-4. Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Felsefe ve Din Bilimleri	38	16	54
Temel İslam Bilimleri	25	5	30
Sosyoloji	23	1	24
Siyaset Bilimi ve U.İ.	15	5	20
Kadın Çalışmaları	9	0	9
İletişim	6	3	9
Tarih	9	0	9
Dil ve Edebiyat	5	2	7
İslam Tarihi ve S.	5	0	5
Kültürel Çalışmalar	5	0	5
Sosyal Bilimler E.	19	2	21
DİĞER	13	5	18
TOPLAM	172	39	211

Tablo 4'e bakıldığında; tezlerin %26'sının Felsefe ve Din Bilimlerinde, %14'ünün Temel İslam Bilimlerinde, %11'inin Sosyolojide, %9'unun Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkilerde, %10'unun ise Sosyal Bilimler Enstitüsünde olduğu görülmektedir. Buna göre, tamamlanmış tezlerin %70'i, bu beş alana aittir.

Konuya dair yapılan tezlerin ¼'ünden fazlası, Felsefe ve Din Bilimleri anabilim dalına aittir. Bu tezlerin, 29 tanesi sadece Din Sosyolojisi'ne aittir. Diğer öne çıkan alanlar ise, Din Psikolojisi, Dinler Tarihi ve Din Eğitimi bilim dallarıdır. Felsefe ve Din Bilimlerini, Temel İslam Bilimleri ve Sosyoloji anabilim dalları takip etmektedir. Temel İslam Bilimlerinde, toplam 14 tez ile Tefsir ana bilim dalı öne çıkmaktadır. Tefsiri, toplam 7 tez ile İslam Hukuku takip etmektedir.

Tabloda aşağılara doğru inildikçe, toplumsal cinsiyet ve din konusunun, disiplinler arası bir çalışma sahasına sahip olduğu görülmektedir. Çalışmanın diğer kısmında, sayıları 1 ile 4 arasında değişen çeşitli anabilim dalları bulunmaktadır. Bu anabilim dalları, Türk Halk Bilimi (Folklor), Antropoloji, Sosyal Psikoloji ve Psikoloji, Özel Hukuk (Medeni Hukuk) ve Kamu Hukuku,

Ortadoğu Sosyolojisi ve Antropolojisi, İşletme, Avrupa Çalışmaları, Sahne Dekorları ve Kostümü ve Avrasya Çalışmaları'dır. YÖK veri tabanındaki 19 tezde ise, bölüm ve anabilim dalları belirtilmemiş olup, yalnızca Sosyal Bilimler Enstitüsü altında yapıldığı bilgisi verilmiştir.

Tablo 5- Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Başörtüsü/Tesettür/Türban/Örtünme/Moda	24	4	28
Hadis/Kelam ve Tefsirde Kadın ve Toplumsal Cinsiyet	15	4	19
Medya/Popüler Kültür, Din ve Kadın	14	4	18
Din, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet	14	3	17
İslam Hukuku, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet	14	2	16
Toplumsal Değişim/Modernleşme, Din ve Kadın	10	3	13
Kadın Dindarlığı	8	4	12
Din ve Kadın Hareketleri	10	1	11
Dinler Tarihi ve Kadın	10	1	11
Tasavvufta Kadın	8	2	10
Kurumlar, Din ve Toplumsal Cinsiyet	8	2	10
Dini Gruplar, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet	8	1	9
Siyaset, Din ve Kadın	6	3	9
İslam Tarihi ve Kadın	8	-	8
Edebiyat, Din ve Kadın	5	2	7
Şiddet, Din, Kadın	3	2	5
Eşcinsellik ve Dindarlık	3	1	4
Medya, Din ve Erkeklik	2	-	2
Diğer Ülkelerde Din ve Kadın	2	-	2
TOPLAM	172	39	211

Tablo 5 incelendiğinde; tezlerin %13'ünün başörtüsü/tesettür/türban/örtünme/moda ile ilgili konularda olduğu; %9'unun hadis/kelam ve tefsirde kadın ve toplumsal cinsiyet meselelerini ele aldığı, %8,5'inin ise medya/popüler kültür, din ve kadın konularını çalıştığı görülmektedir.

Buna göre; toplumsal cinsiyet ve din konusunda yapılan tezler içerisinde, başörtüsü/tesettür/türban/örtünme/moda başlıkları ön plana çıkmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte başörtülü kadının çalışma hayatına katılması, laiklik tartışmalarının yoğunlaşması, 28 Şubat süreci ve günümüze etkileri gibi meselelerin konuya olan ilgiyi arttırdığı düşünülmektedir. Başörtüsü konusunun; 28 Şubat süreci çerçevesinde, siyasi anlamda yasakların kaldırılmasıyla birlikte de, moda ve tüketim kültürü içinde çalışılmaya başlandığı görülmektedir. Başörtüsü ile ilgili yapılan çalışmalar, ilk yıllarda başörtüsü yasakları ve başörtüsünün kamuda görünümü meselelerini ele alırken, ilerleyen yıllarda daha çok tesettür modası, tüketim alışkanlıkları ile örtünme pratikleri arasındaki ilişki ve başörtüsünün sosyal hayatta temsili gibi konuları ele almaya başlamıştır.

Aynı tartışmalar, Kur'an ve hadisler ekseninde konunun çalışılmasını arttırmıştır. Bu sebeple hadis/kelam ve tefsirde kadın ve toplumsal cinsiyet konuları, ikinci sırada yer almaktadır. Üçüncü sırada gelen medya/popüler kültür, din ve kadın başlığı, konunun iletişim ve sosyoloji alanlarında farklı bir boyuttan tartışıldığını göstermektedir.

Göç, gelenek, gençlik, kamusal alanda görünürlük gibi konular, din, toplumsal cinsiyet ve kadın başlığı altında sınıflandırılmıştır. Din ve erkeklik konusuyla ilgili, 3 adet teze rastlanmıştır.

Çalışmanın farklı yönlerinden bir tanesini oluşturan başlık ise "eşcinsellik ve dindarlık" başlığıdır. Toplumsal cinsiyet kavramının yalnızca kadınlık ve erkeklik çerçevesinde işlenmediği, farklı cinsel yönelimlerin dini pratikleri, din içerisinde eşcinselliğin yeri gibi farklı açılardan da konunun incelenmesi, alanın genişlemesine bir katkı olarak okunabilir.

Sonuç ve Tartışmalar

Din ve toplumsal cinsiyet konusuna gösterilen ilgi, son yıllarda akademik dünya içinde önemli bir ilerleme kaydetmiştir. 1990 yılından 2016 ya kadar, 173 adet yüksek lisans, 39 adet doktora olmak üzere, toplam 212 tezin tamam-

landığı görülmüştür. Çalışmalar, her ne kadar 1990 yılında başlamış olsa da, tezlerin yaklaşık %93'ü son 15 yılda yapılmıştır.

Din ve toplumsal cinsiyet konusunun Türkiye'de akademik alanda çalışılmaya başlanması 1990'lı yıllara rastlamaktadır. Dünya geneline bakıldığında da, konunun bu tarihlerden itibaren tartışılmaya başladığı görülmektedir. Dünyanın ve Türkiye'nin bu konuya olan ilgisinin artması, Türkiye'de akademik alana da yansımıştır. Dünyadaki örneklerine bakıldığında, toplumsal cinsiyet konusu, ilk olarak din bilimleri çatısı altına eklenilerek çalışılmaya başlanmış, daha sonra disiplinler arası bir boyutta çeşitlenerek, pek çok alanın başlıca konusu haline gelmiştir. Türkiye'nin ilk Kadın Çalışmaları anabilim dalları arasında yer alan ODTÜ Kadın Çalışmaları bölümü, bu alandaki ilk doktora tezini 1995 yılında vermesi sebebiyle önemlidir. 2000'li yıllardan itibaren bu alanda çalışılan tezlerin sayısındaki hızlı artış; 28 Şubat süreci, laiklik ve sekülerizm tartışmaları, dindar kadının kamuda görünürlüğüünün artması, başörtüsü gibi tartışma konularıyla açıklanabilir.

Konunun en çok Ankara Üniversitesi bünyesindeki bilim dallarında çalışıldığı görülmektedir. Toplam 36 tez ile bu alanda birinci sırada yer alan Ankara Üniversitesi'nin Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı İlahiyat, Siyasal Bilgiler ve İletişim fakültelerinde, din ve toplumsal cinsiyet ile ilgili tezler yapılmıştır. Felsefe ve Din Bilimleri, Temel İslam Bilimleri, Uluslararası İlişkiler, Kadın Çalışmaları, Gazetecilik, Halkla İlişkiler, Radyo-Televizyon ve Sinema bölümlerinde toplumsal cinsiyet ve din konulu tezlerin yapılması, konunun disiplinler arası niteliğini göstermekle birlikte, Ankara Üniversitesi'nin bu konuda sayıca üstün olmasını da açıklamaktadır. Ankara Üniversitesi'ni Marmara, Selçuk ve ODTÜ üniversiteleri takip etmektedir.

Türkiye'de toplumsal cinsiyet ve din konulu çalışmalar en çok, Felsefe ve Din Bilimleri Din Sosyolojisi ana bilim dalında yapılmıştır. Din Sosyolojisini; Din Psikolojisi, Dinler Tarihi ve Din Eğitimi takip etmektedir. Ardından, Sosyoloji ve Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümleri gelmektedir. Bu durum, konunun yalnızca ilahiyat fakülteleri bünyesinde çalışılmadığını ve daha geniş bir çalışma alanına yayıldığını göstermektedir. İletişim fakültelerinde yapılan tez çalışmaları ise, konunun medya alanında görünür hale geldiği ve tartışmaya açıldığı şeklinde okunabilir.

Toplumsal cinsiyet ve din alanında yapılan Türkiye'deki akademik çalışmalar içerisinde, başörtüsü/tesettür/türban/örtünme/moda konularının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum, başörtüsü konusunun, son 15 yıldır

Türkiye’deki siyasi ve toplumsal konjonktüre bağlı olarak tartışılmasının, akademik camiaya yansımaları olarak değerlendirilebilir.

Tezlerin tamamı incelendiğinde; belirli dönemler içinde, laiklik, sekülerleşme, kadının aile içindeki yeri, sosyal hayat içinde kadın, modernleşme hareketleri içinde kadın, başörtüsü, mahrem, kamuda dindar kadının görünürlüğü gibi konulardaki çalışmalar dikkat çekmektedir. Aynı dönemde İlahiyat fakültelerinde yapılan çalışmalara bakıldığında, İslam Hukuku, Tefsir ve Hadis ana bilim dallarında, daha çok ayet ve hadislerle göre kadının konumunun çalışılması da, sosyal değişim sürecinde din ve kadın meselesinin bir yansıması olarak yorumlanabilir.

Son dönemlerde ise daha çok kadına yönelik şiddet, kadın dindarlığı ve medyada dindar kadının görünümü konularının öne çıktığı görülmektedir.

Toplumsal cinsiyet ve din konusunun yalnızca kadınlar üzerine değil, erkekler ve eşcinseller üzerine de çalışılmış olması, önemli bir noktayı oluşturmaktadır. Farklı cinsel yönelimlerin din temelli çalışılması, alana farklı bakış açılarının kazandırılmasını sağlamakla birlikte, sayılarının çok az olması, bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Toplumsal cinsiyet kavramının yalnızca kadınları değil, erkekleri ve diğer cinsel yönelimleri de kapsadığı gerçeğini göz önünde bulundurmak gerekir. Ancak erkeklik ve queer¹ çalışmalarının Türkiye genelinde yeni yeni başlaması, konu ile ilgili çalışmaların az olmasının bir sebebi olarak gösterilebilir.

Çalışmaların konu bağlamında tarihsel dönüşümüne bakıldığında ilk çalışılan tezin “Kur’an’da Kadın Hakları”, son çalışılan tezin ise “Sanal Tesettür Mağazalarının Sosyal Bir Olgu Olarak Tesettür Alışkanlıklarındaki Değişime Etkisi: İstanbul’da Üniversite Okuyan Kız Öğrenciler Örneği” başlığını taşıdığı görülmektedir. Buradan hareketle, bu alanda yapılan ilk çalışmaların daha çok din temelli kadının konumuna odaklanırken, günümüzde ise yeni iletişim teknolojilerinin devreye girmesiyle birlikte, sosyal medya ve başörtülü kadınların dini uygulama pratiklerine yöneldiği söylenebilir. Bu da, konunun işlendiği ilk dönemden bugüne farklı boyutlarının çalışılmaya başlandığını

1 Sözlükte, “tuhaf, acaip” gibi karşılıkları olan kavram, 1980’lerin sonunda eşcinsel erkekleri aşağılamak için kullanılmıştır. 1990’ların başında “cinsiyet normları dâhilinde” olmayanları (yani gey, lezbiyen, travesti, transseksüel, biseksüel, interseksüel vb kişileri) tanımlayan bir şemsiye tanım olurken, heteroseksüel matrisin dayattığı ikilik rejiminde “öteki” kılınanları ve onların eşit haklar mücadelesini işaret etmeye başlamıştır.

göstermektedir. Bunun yanı sıra, “Fatmagül Berktaş’ın *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın (1994)*”, “Ayşe Saktanber’in *Türkiye’de İslami Yeniden Canlanma: Bir Karşı Toplum Modeli Saha Araştırması (1995)*” ve “Hidayet Şefkatli Tuksal’ın *Kadın Aleyhtarı Rivayetlerde Ataerkil Geleneğin Tesirleri (1998)*” isimli doktora tez çalışmaları, hem yazıldıkları tarihler, hem de konuları itibarıyla, toplumsal cinsiyet ve dine dair kadın gözünden eleştirel bir bakış katarak, farklı boyutları ön plana çıkarmışlardır.

Bu çeşitliliği göz ardı etmemekle birlikte, toplumsal cinsiyet ve din konusunun farklı boyutları ve disiplinler arası özelliği dikkate alınarak, bu alanda yeni çalışmalara ihtiyaç duyulduğu belirtilmelidir.

YÖK Tez Veri Tabanı Taraması

ABİDOĞLU, İsa (2015). *Kur’an’da Toplumsal Farklılık*, Yüksek Lisans, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ejder Okumuş]

ACAR, Hatice (2014). *Kur’an Kurslarına Devam Eden Kadınlar Arasında Dindarlık Biçimleri, Dini Başa Çıkma Faaliyetleri ve Psikolojik İyilik Halleri*, Doktora, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Recep Yaparel].

AÇIKGÖZ, Sakin (2010). *Toplumsal Değişim Sürecinde Kadın Dindarlığı (Adıyaman/Çelikhane Örneği)*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Celaleddin Çelik].

AĞDEMİR, Zeliha (2015). *Gelenek-Modernlik Arasında Günümüz Türkiye’sinde Başörtülü Kadının Kamuda Çalışma Sorunu (Şanlıurfa İli Örneği)*, Yüksek Lisans, Harran Üniversitesi, SBE, (Felsefe ve Din Bilimleri/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Celil Abuzar].

AKAN, Suavi Selim (2010). *The Human Rights Perspectives of Two Human Rights Organizations: Mazlumder And İHD (İki İnsan Hakları Kuruluşunun İnsan Hakları Perspektifi: Mazlumder ve İHD)*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Dalı), [Dan: Doç. Dr. Zeynep Çağlayan Gambetti].

AKGÜL, Çiğdem (2013). *Diyanet İşleri Başkanlığının 2000 Yılından İtibaren Kadın ve Aileye Yönelik Süreli ve Basılı Yayınlarının Analizi*, Yüksek

Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Alev Özkazanç].

AKŞİT, Elif Ekin (1998). *Patters Of Spiritual Involuement of Women In Ankara/Ankaralı kadınlar, türbeler ve ortaya çıkan örüntüler*, Yüksek Lisans, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. İsenbike Togan].

AKTAŞ, Gülçin (2015). *Tekstil İşçilerinin Sınıf Bilinçlerine Etnik, Dini ve Toplumsal Cinsiyet Kimliklerinin Etkisi: İstanbul Örneği*, Yüksek Lisans, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Pınar Enneli].

AKYOL, Sümeyya (2004). *Din ve Kadın İlişkisinin Din Sosyolojisi Açısından Analizi (Kahramanmaraş Örneği)*, Yüksek Lisans, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Hüsnü Ezber Bodur].

ALBAYRAK, Özlem (2012). *Elit Kesimlerde, Dindar ve Laik Grupların Toplumsal Cinsiyet Algısındaki Değişmeler: Niteliksel Bir Araştırma 2010-2011*, Yüksek Lisans, Maltepe Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Bahattin Akşit].

ALTIPARMAK, İpek Beyza (2011). *Türban ve Örtünmenin Sosyolojik Anlamı: Isparta Örnekleme*, Yüksek Lisans, Süleyman Demirel Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Songül Sallan Gül].

ALTUNTAŞ, Fatma (1997). *Tasavvuf Kültüründe Kadın*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE [Dan: Prof. Dr. Mustafa Kara].

AMAN, Fatih (2003). *Mevlana'da Kadın ve Aile*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Abdurrahman Kurt].

ANIK, Evrim (2014). *LGBT Bireylerde Dini ve Manevi Eğilimler*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/ Din Psikolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ali Ayten].

ARSLAN, Zuhul (2006). *Fetva Sorularına Yansıyan Kadın Problemleri (Konya-İstanbul Örneği)*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Eğitimi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Abdullah Özbek].

ARUK, Seyfullah(2011). *Kur'an'da Kadın Kıssaları*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ahmet Nedim Serinsu].

ASLAN, Esra (2014). *Şehirleşme ve Din: Diyarbakır'da Kadın Dindarlığı*, Doktora, Marmara Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: Talip Küçükcan].

AŞIKKUTLU, Tülay (2011). *Türk-İran Modernleşmesi Çerçevesinde Kadın*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ali Coşkun].

ATMACA, Nuriye (2015). *Sivas'taki Kadın Derneklerinin Kadın Problemine Yaklaşımında Dinin Yeri (Sivas İli Örneği)*, Yüksek Lisans, Cumhuriyet Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. İrfan Kaya].

ATUK, Sumru (2012). *Cooperation Or Abjection? A Re-Conceptualization Of Civil Society Beyond Liberal Values And Dischotomies: The "Islam Vs. Homosexuality" Debate In Turkey (İşbirliği Ya Da Dışlama? Sivil Toplumun Liberal Değerler ve İkili Karşılıkların Ötesinde Yeniden Kavramsallaştırılması: Türkiye'deki 'İslam vs. Eşcinsellik' Tartışması)*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı), [Dan: Doç.Dr. Zeynep Gambetti; Yrd.Doç.Dr. Murat Akan; Yrd. Doç. Dr. Ceren Özselçuk].

AYAN, Vahdet Mesut (2014). *Televizyonda Yayınlanan Dini Programlarda Kadının Temsili*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Gazetecilik Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Bedriye Poyraz].

AYDIN, Aylin (2005). *An Innovative Step Towards Resolving Turkey's "Headscarf Conflict" : Assesing The Applicability Of "Interactive Conflict Resolution" At The Civil Society Organizations Level (Türkiye'nin Başörtüsü Sorununun Çözümüne Yönelik Yeni Bir Bakış Açısı: "Sorunların Etkileşimli Çözümü" Modelinin Sivil Toplum Örgütleri Alanında Uygulanabilirliğinin İncelenmesi)*, Yüksek Lisans, Sabancı Üniversitesi, SBE [Dan: Dr. Esra Çuhadar Gürkaynak].

AYDIN SATAR, Nesrin (2015). *İslami Modern Türk Edebiyatı'nda Kadın Eli:1970-2000 Yılları Arasında Yazılan İslami Romanlarda 'Öteki' ve 'Müslüman' Kadının Kadın Yazar/Anlatıcı Tarafından Kurgulanması*, Yüksek

Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (İslam Tarihi Ve Sanatları Anabilim Dalı / Türk İslam Edebiyatı Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Bilal Kemikli]

AYDIN ŞAHİNGERİ, Nisa (2006). *Modernizm ve İslamiyet'in Kadın Anlayışlarının Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç.Dr. Bünyamin Solmaz].

AYTEPE, Feyzeddin (2015). *Türkiye'de İslamcı Kadın Hareketinin Tarihsel Dönüşümü*, Yüksek Lisans, Dumlupınar Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Fatih Özbay].

BALIKÇI, Havva (2014). *Eski Ahit'te Kadın İmgesi*, Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim), [Dan: Doç. Dr. Cengiz Batuk].

BALKANLIOĞLU, Elif (2014). *Türkiye'de Muhafazakâr Kadın Modernleşmesi ve İslami Moda Dergilerindeki Yeni Muhafazakâr Kadın*, Yüksek Lisans, İstanbul Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nilüfer Timisi].

BAKİHAN ÇAMURDAN, Yunus (2010). *İslami Söylemde Cinsellik-Üreme Eksenli Kadın Kimliği ve Yeniden Üretimi*, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Antropoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Suavi Aydın].

BAŞKENT, Reyhan (2011). *Mevlânâ'da Kadın*, Yüksek Lisans, Atatürk Üniversitesi, SBE (Doğu Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Veyis Değirmençay].

BATIRBEKOV, Muhtar (2005). *İslam ve Türk Medeni Hukukunda Kadın Hakları*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mehmet Ünal].

BATUR, Ayşe (2005). *Europe Unveiling: The Muslim Presence And The "Myth" Of Headscarf In Europe (Örtüsünden Sıyrılan Avrupa: Avrupa'da Müslümanların Varlığı ve Başörtüsü "Miti")*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE [Dan: Prof. Dr. Aydın Uğur].

BAYER, Ali (2013). *Değişen Toplumsal Yapıda Aile: Eşler Arası Şiddet ve Din İlişkisi Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği*, Doktora, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı (Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Bünyamin Solmaz].

BAYRAK, Dilara (2013). *Orta Asya ve Sibiryta Şamanizm’inde Kadın*, Yüksek Lisans, Kocaeli Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı/Tarih Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Sema Orsoy].

BERKTAY, Fatmagül (1994). *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın. (Hristiyanlıkta ve İslamiyet’te Kadının Statüsüne Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım)*. Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, [Dan: Prof. Dr. Mehmet Ali Ağaoğulları].

BİÇAK, Seda (2007). *Türkiye Selçuklu Toplumunda Kadın (XI-XIV.YY)*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (Türk Tarihi Anabilim Dalı/Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Gülay Öğün Bezer].

BİLGE, Emine (2008). *Nakşibendilikte Kadın (Ulaşlı Köyü Örneği)*, Yüksek Lisans, Dicle Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Bölümü/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ahmet Taşğın].

BİLGİLİ, Rümeyza (2012). *Şer’iyye Sicilleri Işığında Kadın: Kayseri Örneği (1700- 1720)*, Yüksek Lisans, Nevşehir Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı/Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya Köse].

BİLGİN, Elif (1996). *Destructuring Woman In Islam Within The Context of Bektashi And Mawlawi Though/Bektaşî ve Mevlevî Düşüncesi Kapsamında İslam’da Kadın Kurgusunun Parçalanması*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. İsenbike Togan].

BİLİK, Mehmet Şafi (2012). *Kur’an’da Kadın İle İlişkilendirilen Ayetlere Çağdaş Yaklaşımlar*, Yüksek Lisans, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Abdullah Emin Çimen].

BİREKUL, Mehmet (2002). *Sosyolojik Açından İlk Dönem İslam Toplumunda Kadın ve Aile*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç.Dr. Bünyamin Solmaz].

BİRİNCİ, Züleyha (2014). *Kadın Konusunda İslâm’a Yöneltilen Eleştirilerin Tahlihi*, Doktora, Marmara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/Kelam Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Adil Bebek].

BULUT, Zahide (2009). *18-50 Yaş Arası Bayanların Kur'an Kurslarına Devam Motivasyonları (Ankara-Keçiören Örneği)*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Psikolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ali Kuşat].

BÜYÜKDOĞAN, Birol (2011). *İslami Basında Kadın*, Doktora, Selçuk Üniversitesi, SBE (Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Araştırma Yöntemleri Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ahmet Yalçın Kaya].

BÜYÜKŞAHİN, Şefika (2013). *Kayseri Şer'iyye Sicillerine Göre Kayseri'de Kadın: 1688-1697*, Yüksek Lisans, Nevşehir Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya Köse].

CAN, Sevim (1997). *Selçuklular Döneminde Kadın (1040-1308)*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE , [Dan: Doç. Dr. F. Şamil Arık].

CİHANGİROĞLU, Avniye Nevber (2014). *Âlâ Dergi İçinde Muhafazakâr Modern Yaşam Tarzının İzini Sürmek*, Yüksek Lisans, Mardin Artuklu Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Dilek Cindoğlu].

CİNOĞLU, Doruk (2010). *Reproduction Of Patriarchy Through Religious Broadcasting: A Study On Samanyolu Tv; The Case Of Boşanmak İstemiyorum (Ataerkilliğin Dini Yayıncılık Aracılığıyla Yeniden Üretimi: Samanyolu Televizyonu Üzerine Bir Çalışma; Boşanmak İstemiyorum Örneği)*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ayşe Nur Saktanber].

CİZRELİ, Bahattin (2015). *Türkiye'de Çağdaşlaşma Kapsamında Başörtüsü: Sorunlar ve Kazanımlar*, Yüksek Lisans, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Mustafa Orçan].

ÇAĞATAY, Selin (2008). *Kemalizm Ya Da Kadınlık: Çağdaş Kadının Başörtüsüyle İmtihanı*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE [Dan: Doç. Ferhat Kentel].

ÇAKMAK, Fatma. (2009). *2000'li Yıllarda Türkiye'de Muhafazakâr Nitelikli Gazetelerde Kadın Kimliğinin Temsili*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Hayri Erten].

ÇALLIOĞLU, Belgin. (2003). *İslami Kadın Dergilerinde Kadına Yüklenen Anlamsal Rollerin Dağılımı*, Yüksek Lisans, Dokuz Eylül Üniver-

sitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Lütfiye Oktar].

ÇAMLI, Şeyda (2010). *Attitudes Towards Allowance Of Headscarf In The Universities: A Terror Management Theory Perspective / Üniversitelerde Başörtüsü İznine Yönelik Tutumlar: Dehşet Yönetimi Kuramı Perspektifi*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Psikoloji Bölümü/Sosyal Psikoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nebi Sümer].

ÇAPCIOĞLU, İhsan (2003). *Sosyal Değişme Sürecinde Din ve Kadının Toplumsal Konumu (Kastamonu Örneği)*. Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Münir Koştaş].

ÇEKEN, Gülbana (2007). İki İslamcı Kadın Dergisinde ‘Kadın İmgesi’: Kadın ve Aile ile Bizim Aile Dergileri, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Antropoloji Anabilim Dalı), [Dan: Dr. Ömür Dilek Erdal].

ÇETİNKAYA, Ülkü (2008). *Aşk Mesnevilerinde Kadın: Yusuf u Züleyha ve Husrev ü Şirin Mesnevileri*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. İsmail Ünver].

ÇİLİNGİR, Ayşen Esin (2006). İran ve Suudi Arabistan’da Kadın, Yüksek Lisans, Yıldız Teknik Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Fulya Atacan].

ÇOKOĞULLAR BOZASLAN, Emel (2012). *1967’den 2000’lere Değişen İslamcı Kadın Kimliği: Cemiyetin Kurtarılmasından Bireysel Yaşam Kaygılarına Doğru*, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Berrin Koyuncu Lorasdağı].

ÇORBACIOĞLU, Gül. (2008), *Feminist Discussions On The Headscarf Problem In Turkey: Examination Of Three Women’s Journals; Feminist Yaklaşımlar, Kadın Çalışmaları Dergisi, Amargi (Türkiye’deki Başörtüsü Sorunu Üzerine Feminist Tartışmalar: Üç Kadın Dergisi Üzerine Bir İnceleme; Feminist Yaklaşımlar, Kadın Çalışmaları Dergisi, Amargi)*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ayşe Saktanber].

DALFİDAN, Fazilet. (2012), *Türk Modernleşmesi Sürecinde Değişen Kadın Kimliği: Muhafazakâr Kadınların Kamusal Alandaki Görünürlüğü Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme*, Yüksek Lisans, Adnan Menderes Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı) [Dan: Prof. Dr. Gülşen Demir].

DANIŞMAN, Muhammet Ali (2005), *İslâm Hukukunda Kadının Erkekten Farklı Değerlendirildiği Hükümler*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Saffet Köse].

DAVARCI, Zehra (2008), *Hak Dini Kur'an Dili ve Kur'an Yolu Tefsirlerinde Kadının Sosyal Statüsü*, Yüksek Lisans, Gazi Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Mesut Okumuş].

DEMİR, Halide. (2014), *Tanah'ta Kadın Algısı*, Yüksek Lisans, Cumhuriyet Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Dinler Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ahmet Gökbel].

DEMİRCİ, Havva (2010). *Hz. Peygamber Döneminden Günümüze Kadın Fıkıhçılar*, Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Muh-sin Koçak].

DEMİRDAĞ, Muhammet Fatih (2015). *İslam Öncesi Toplumlarda Örtünme*, Yüksek Lisans, Hitit Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Yakup Coştu].

DEMİREL, Garip. (2010), *Kur'an-ı Kerim'de Kadın ve Psikolojisi*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Psikolojisi Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir Etöz].

DEMİRULUS, Pervin(2013). *Dinsel Rol Gerilimi: Kadın Din Eğitimcilerinin Kadınla İlgili Din Algıları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma (İzmir-Van Örneği)* Doktora, Atatürk Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Niyazi Usta].

DENİZ, Elif (2013). *Veiling Fashion, Consumption Culture and Identity: A Qualitative Analysis For Interpreting The Veiled Turkish Women's Changing Clothing Practices (Tesettür Modası, Tüketim Kültürü Ve Kimlik: Tesettürlü Türk Kadınlarının Değişen Giyim Pratiklerini Yorumlamaya Yönelik Kalitatif Bir Araştırma)*, Doktora, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE (İşletme Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mustafa Tanyeri].

DERİN, Funda (2010). *Türkiye'de Dinsellik Edebiyat ve Kimliğin Dönüşümü: Dindar Kadın Romancılar Üzerine Bir İnceleme*, Doktora, Gazi Üni-

versitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü/Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Hayati Hazır].

DERYA AGİŞ, Fazıla (2012). *Pink Angels: Cultural Reproduction Through The Therapies Provided By A Jewish Women's Organization In Or-Ahayim Hospital In İstanbul (Pembe Melekler: İstanbul'da Or-Ahayim Hastanesi'nde Bir Yahudi Kadın Organizasyonu Tarafından Sağlanan Terapiler Aracılığıyla Kültürün Yeniden Üretimi)*, ODTÜ, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans), [Dan: Doç. Dr. Ayşegül Aydıngün].

DOĞAN, Nuray (2010). Türkiye'de Modernleşme Sürecinde 1990'lar Sonrası Muhafazakar Kadın Örgütlenmeleri, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ahmet Faruk Kılıç].

DOĞAN, Özlem (1994). *The Türban Issue*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üniversitesi, SBE, [Dan: Doç.Dr. Yeşim Arat].

DOKUZ, Cansever (1993). *Kur'an-ı Kerim'de Kadın (Hak Ve Sorumlulukları)*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE [Dan: Doç.Dr. M. Zeki Duman]

DÖRSCHER, Funda Başak (2011). *'Female Identity': Rewritings Of Greek And Biblical Myths By Contemporary Women Writers/ 'Kadın Kimliği': Yunan, İbrani ve Hıristiyan Mitlerinin Çağdaş Kadın Yazarlar Tarafından Yeniden Yazımı*, Doktora, ODTÜ, SBE (İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Meral Çileli]

DURMUŞOĞLU, Kadriye (2007). *Dini Gelenekte Ötekileştirilen Kadın*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Abdurrahman Kurt]

EKAL, Berna (2006). *Through Differences And Commonalities: Women's Experiences Of Being Alevi / Farklılıklar ve Ortaklıklar: Kadınların Alevilik Deneyimleri*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Nükhet Sirman]

ERDOĞAN, Esmâ (2006). *EU Perceptions Of Islamist Women From Welfare Party To Justice And Development Party / Refah Partisi Döneminden Adalet ve Kalkınma Partisi Dönemine İslami Kadınların Avrupa Birliği Algılaması*, Yüksek Lisans, Sabancı Üniversitesi, SBE (Avrupa Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Doç.Dr. Ali Çarkoğlu]

ERKAN, Şakir (1990). *Kuranda Kadın Hakları*, Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Hadis Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Süleyman Ateş]

ERTAŞ, Muharrem (2000). *İslam Hukukuna Göre Mahrem-Namahrem Kavramları ve Bu Kavramların Karşılıklı İlişkilere Etkisi*, Yüksek Lisans, Karadeniz Teknik Üniversitesi, SBE [Dan: Yrd. Doç. Dr. Kemal Yıldız]

ERUÇAR, Şengül (2010). *A Feminist Analysis Of The Gender Dynamics In The Alevi Belief And Cem Rituals / Alevi İnancındaki ve Cem Ritüellerindeki Toplumsal Cinsiyet Dinamiklerinin Feminist Bir Analizi*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Canan Aslan Akman]

FİDAN, Fatmatüz Zehr (2013). *Kadının Modernlikle Karşılaşması: Dindarlığın Kentsel Gündelik Yaşamdaki Dönüşümleri*, Doktora, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nuran Erol Işık]

FİDAN, Hafsa (2005). *Kur'an'da Kadın İmgesi*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı/Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mehmet Paçacı]

GENÇTÜRK HIZAL, Senem Gilman (2002). *Bir İletişim Biçimi Olarak Moda: Türkiye'de Toplumsal Değişme Açısından Örnek Olay İncelemesi; Tescilli Modası*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Metin İnceoğlu]

GERÇEK, Pınar (2008). *Kadın Giyiminde Örtünme Konulu Eser Çalışması*, Yüksek Lisans, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, SBE (Sahne Dekorları ve Kostümü Anasanat Dalı), [Dan: Prof. Bengi Bugay]

GEZER, Derya Deniz (2013). *An Analysis Of The Roles And Status Of The Woman As An Individual In The Light Of The Old Testament / Tevrat Işığında Birey Olarak Kadının Rol ve Statüsünün Analizi*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Sema Zafer Sümer]

GEZER, Yasemin (2013). *Kadın, Din ve Modernizm: İslamcı Kadınların Sivil Örgütlenme Pratikleri*, Yüksek Lisans, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mehmet Ruhi Köse]

GÖKDEMİR, Hasan Ali (1994). *Hıristiyanlıkta Kadın*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE [Danışman: Yrd. Doç. Dr. M. Süreyya Şahin]

GÖKYURT, Ali (2002). *İslam Hukukunda Mahremiyet Anlayışı ve Günümüzde Sosyal İlişkiler Açısından Kadın*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Şükrü Selim Has]

GÜÇ, Ayşe. (2007). *Feminist Söylemin İslamcı Kadın Yazarlar Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Kemal Ataman]

GÜLER, Hasan (2006). *Humeyni Sonrası İran Sinemasında Kadın*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü (Ortadoğu Sosyolojisi ve Antropolojisi Anabilim Dalı), [Danışman: Yrd. Doç. Dr. Şebnem Gülfidan]

GÜLOĞLU, Nazife Vildan (2007). *Tasavvufta Kadın ve Ebû Abdurrahman Süleimî'nin Zikru'n-Nisveti'l-Müteabbidati's-Süfiyyât Adlı Eseri*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tasavvuf Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Hülya Küçük]

GÜMÜŞ, Nazlı (2011). *Alevilikte Kadın: Şahkulu Sultan Dergâhı'ndaki Kadınların Alevi Kadını Algılayışı*, Yüksek Lisans, Dumlupınar Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Şehriban Şahin Kaya]

GÜN, Ayşegül (2011). *Yaygın Din Eğitimi Kapsamında Kadının Eğitimi*, Doktora, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mustafa Köylü]

GÜNDÜZ, Ahmet (2014). *Esbâb-I Nüzûl'de Kadın Faktörü ve Kur'ân Ahkâmındaki Rolü*, Doktora, Harran Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Hikmet Akdemir]

GÜNDÜZ, Kadir Aydın. (2010). *A Theoretical Analysis Of Social Justice Views Of Republican And Islamic Women's Civil Society Organizations In Turkey: Diverging Claims And Contending Traditions/Türkiye'deki Cumhuriyetçi ve İslami Kadın Sivil Toplum Örgütlerinin Sosyal Adalet Görüşlerinin Teorik Analizi: Farklı Talepler ve Rakip Gelenekler*, Yüksek Lisans, Sabancı Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ayşe Kadioğlu]

GÜRKAN, Senem (2015). İslami Feminist Bir Grup Olarak Sis(Sisters In Islam)›in Kadın Konusundaki Çalışmaları ve Düşünceleri, Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Kadın ve Aile Araştırmaları Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Yaşar Barut]

GÜRLEVİK, Safiye (2006). *Mekki Surelerde Kadın (Razi Tefsiri Örneği)*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Ahmet Nedim Serinsu]

HEPŞEN, Özlem (2010). *Tevrat, İncil ve Kuran-ı Kerim’de Kadın Bedeni*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nahide Bozkurt]

İŞİK, Sultan (2013). *Erkeklik kimliğinin değişimi: Üst orta sınıf eski İslamcı erkeklerin 28 Şubat sonrası değişimi*, Yüksek Lisans, İstanbul Şehir Üniversitesi, SBE (Kültürel Çalışmalar Anabilim Dalı), [Danışman: Doç. Dr. Fahrettin Altun]

İŞİKER, Deniz (2011), *Bir Zorunluluk Alanı Olarak İçerisi ve Dışarı “28 Şubat ve Başörtülü Kadınlar: Bir Zihinsel ve Ruhsal Dönüşümün Anlatıl(a)Mamış Hikayesi”*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE, [Danışman: Doç. Dr. Ferhat Kentel]

İŞILDAR, Lale. (2012) *Tasavvuf ve Kadın, Halveti Uşşâki Topluluğu Üzerine Psikolojik Bir İnceleme*, Yüksek Lisans, Hitit Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Muammer Cengil]

IUSIUMBELI, İrina (2008). *Gagauz Yeri’nde Kadın*, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Türk Halk Bilimi (Folklor) Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Dursun Yıldırım]

İKBAL ÇAKMAK, Rumeysa (2004). *Klasik ve Çağdaş Müfessirlerin Nüzûl Sebebi Kadın Olan Ayetleri Yorumu*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Yakup Çiçek]

İNAN, Rukiye Aysun (2010). *Türk Halk İnanışlarında Kadın Algılamaları*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/Dinler Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Durmuş Arık]

İNCEGÜL, Sümeyye (2008), *Tanzimat’tan Günümüze Çok Evlilik Tartışmaları*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri

Anabilim Dalı/İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Menderes Gürkan]

İRGİ, Nidai (2000). *Hadislerde Kadın Hakları*, Yüksek Lisans, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, SBE, [Dan: Doç. Dr. Necati Kara]

İSLİM AKSAN, Saliha (2014). *Yahudilikte Kadın Peygamberler*, Yüksek Lisans, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Hamza Karaoğlan]

İŞOĞLU, İlker Mustafa (2005). *Nusayrilerde İnanç Bağlamında Etnisite ve Toplumsal Cinsiyet İlişkileri*, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Antropoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Suavi Aydın]

KAHVECİ, Necdet (2013). *Cumhuriyet Dönemi Kur'an Tefsirlerinde Kadın Konusu*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Halis Albayrak]

KALAAĞASI, Fatma Tuğba (2012). *Women At The Ottoman Judicial Court: Cases From The 19th Century Mahfil-İ Sharriyyat Registers/Osmanlı Mahkemesinde Kadın: 19. Yy Mahfil-İ Şer'iyat Mahkemesinden Davalar*, Yüksek Lisans, Fatih Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı) [Dan: Prof. Dr. Mehmet İpşirli]

KANAT, Fatin (2006). *İran Sinemasında Kadın: Kadın Temsili ve Kadın Yönetmenler*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Radyo Televizyon Sinema Bölümü), [Dan: Doç. Dr. Nejat Ulusay]

KANTARCI, Önder (2015). *İslami Kadın Modernliğinin Tüketim Toplumunda Temsili: Âlâ Dergisi Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (Genel Gazetecilik Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Zeynep Yelda Kadioğlu]

KARA, Kadriye. (2011) *Kadın Dindarlığı ve Sosyalleşme (Yeni Süksün Kasabası Örneği)* Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE, (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Celalettin Çelik]

KARAASLAN, Selda (2010). *1980 Sonrası Türk Toplumunda Din Eksenli Dönüşümlerin Kadın Kıyafetlerinin Değişimine Yansımaları*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (İlahiyat Anabilim Dalı/Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mehmet Tayfun Amman]

KARAKAYA, Handan (2015). *Türkiye'de Dindar Burjuva ve Kadın*, Doktora, Atatürk Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Fazlı Polat]

KARATOP, İbrahim Tevfik. (2011). *New Muslim Male Subjectivities: Masculinities In The Hizmet Movement / Yeni Müslüman Erkek Özellikleri: Hizmet Hareketinde Erkeklik*, Yüksek Lisans, Sabancı Üniversitesi, SBE (Kültürel Çalışmalar Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Leyla Neyzi]

KARSLI, İbrahim Hilmi. (2000). *Kur'an Tefsirinde Sosyo-Kültürel Çevrenin Rolü ve Bu Bağlamda Türkiye Örneğinde Kadın*, Yüksek Lisans, Atatürk Üniversitesi, SBE [Dan: Prof.Dr. Sadık Kılıç]

KENİŞ, Şebnem (2012). *Islam And Homosexuality Debates In Turkey: Discursive Contestation Among Muslims Over LGBTQ Rights / Türkiye'deki İslam ve Eşcinsellik Tartışmaları: Müslümanlar Arasında LGBTQ Hakları Üzerine Söylemsel Çatışmalar*, Yüksek Lisans, Koç Üniversitesi, SBE (Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Özlem Altan Olcay]

KILIÇ, Melike Nur (2009). *Kadına Yönelik Şiddet: Sosyo-Psikolojik Arkaplan, Manevi Boyut, Hukuki Yaptırımlar*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Din Psikolojisi Anabilim Dalı), [Dan. Öznur Özdoğan]

KILIÇ, Mine (2012). *Siirt'te Kadının Dinî ve Sosyal Konumu*, Yüksek Lisans, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE, (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Hayri Erten]

KILIÇARSLAN, Cem (2003) *Religion And Manliness In The Pragmatic Ideology Of Hollywood/Hollywood'un Pragmatik İdeolojisinde Din ve Erkeklik*, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Doç.Dr. Nur Gökalp Akkerman]

KINAY SOLAK, Betül (2014). *Nabia Abbott'un Eserlerinde Kur'an, Hz. Muhammed ve Kadın*, Yüksek Lisans, Atatürk Üniversitesi, SBE (İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. M. Hanefi Palabıyık]

KIRAÇ, Ferdi (2013). *Eşcinsellikle İlgili Dini-Psikolojik Algular ve Maneviyat: Erkek Eşcinsel Örneklem*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Psikolojisi Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Öznur Özdoğan]

KOÇ, Muhammed Bahaddin (2011). *Dindar Ailelerin Çocuklarında Karşı Cins Arkadaşlık Algısı: Lise Son Sınıf Öğrencisi Gençler Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans, Selçuk Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mustafa Aydın]

KÖKSAL, Hilal (2010). *Rivayetler Işığında Hz. Peygamber Döneminde Gündelik Hayat ve Kadın*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Hadis Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Mehmet Emin Özafşar]

KÖSE, Elifhan (2011). *Türkiye’de Dindar Kadın Edebiyatı: Beden ve Terbiye*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı / Siyaset Bilimi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Alev Özkanca]

KUBİLAY, Çağla (2008). *Hegemonik Söylem Karşısında Siyasal İslam’ın Kamusal Alan Tasavvuru: Türkiye’de Türban Tartışmaları*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Gazetecilik Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Oya Tokgöz]

KUL, Sevilay (2003). *İlk Dönem Tasavvuf Tarihinde Kadın*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tasavvuf Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Mustafa Aşkar; Prof. Dr. A. Nedim Serinsu]

KUNDUZ, Ceylan Özge (2009). *An Exploration Of The Predictors Of Prejudice Among Students With And Without Headcover / Başlı Örtülü ve Açık Üniversite Öğrencileri Arasındaki Önyargılı Tutumların Belirleyicilerinin İncelenmesi*, Boğaziçi Üniversitesi, Yüksek Lisans, SBE (Psikoloji Anabilim Dalı / Sosyal Psikoloji Bilim Dalı), [Danışman: Doç. Dr. Bilge Ataca]

KUTLUTÜRK, Gökmen (2002). *Erkek ve Kadının Sosyal Statüsü Açısından Nisa Suresi 34’üncü Ayetin İncelenmesi*, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Davut Ayduz]

KÜÇÜKOĞLU, Lütfiye Sevinç (2004). *Organizational Structures And Networks Of Four Islamist / Islamic Women’s NGOs In Turkey: In The Context Of New Social Movemen/ Türkiye’de Dört İslamcı / İslami Kadın STK’sının Organizasyon Yapıları ve İlişki Ağları: Yeni Sosyal Hareketler Bağlamında*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Sosyoloji Bölümü), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Helga Rittersberger Tılıç]

KÜÇÜKURAL, Önder (2014). *An Empirical Study Of Religious Reasoning And Its Implications For Democracy / Dini Akıl Yürütme Biçimlerinin Demokrasiye Etkisi Üzerine Ampirik Bir Çalışma*, Doktora, Sabancı Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi Anabilim Dalı), [Danışman: Yrd. Doç. Dr. Nedim Nomer]

KÜRKCÜ, Adnan. (2013), *Toplumsal Cinsiyet ve Din: Son Dönem Dindar Kadın Yazarların Bakışıyla Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Algısının Dönüşümü ve Din*, Yüksek Lisans, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE (Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Mehmet Akgül]

LLUKAÇAJ İNCEKARA, Edlira (2011). *Kur'an'a Göre Kadın ve Evlilik*, Yüksek Lisans, İstanbul Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Abdülaziz Bayındır]

MARANCI, Narime (2002). *Hukuk Felsefesi Açısından Kur'an'da Kadın*, Doktora, Selçuk Üniversitesi, SBE, (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / İslam Felsefesi Bilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Hüsameddin Erdem]

MAVİ, İbrahim (2012). *İktidar ve Beden: Türkiye'de Başörtüsü Sorunu*, Yüksek Lisans, Afyon Kocatepe Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ahmet Kemal Bayram]

MAYDAER, Saadet (2002). *Şer'iyye Sicillerine Göre Bursa'da Kadın (1575-1600)*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı / İslam Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Osman Çetin]

MELEK AKBAY, Elvan (1999). *Representation Of Women In Secular And Religious Newspapers / Laik ve Dini Gazetelerde Kadın*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE, [Danışman: Prof.Dr. Nuran Hortaçsu]

MEYDANERİ, Yasemin (2006). *Sosyolojik Açından Kadınlarla İlgili Kalıp Yargılar (Kırıkkale Örneği)*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Ünver Günay]

MOLLAİBRAHİMOĞLU, Çiğdem (2014). *Anadolu Türk Tasavvuf Gelenğinde İşlevleri Bağlamında Kadın*, Doktora, Kocaeli Üniversitesi, SBE (Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı / Halk Edebiyatı Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mahmut Esat Harmancı ; Prof. Dr. Aynur Koçak]

MUSLU, Hazal (2011). *Changing Representations Of Islamist Women In The Islamic Novels After 1980s/1980 Sonrası İslami Romanlarda İslamcı Kadın Kimliğinin Dönüşümü*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı / Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Yüksel Taşkın]

MUTLUTÜRK, Münire (2006). *Kelam Kaynaklarında Kadın*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE, [Dan: Prof.Dr. M. Saim Yeprem]

MÜFTÜOĞLU, Ömer (1999). *Kur'an'da Lut Kavmi*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Mehmet Paçacı]

OKAN, Nimet (2014). *Alevilik ve Kadın/Alevilikte Kadın*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Halk Bilimi Anabilim Dalı / Etnoloji Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Ali Tayfun Atay]

OKUTAN, Birsen Banu (2012). *Türkiye'de Popüler Kültür ve Din İlişkisi:Kadın Üzerine Bir Araştırma (İstanbul Örneği)*, Doktora, Marmara Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Talip Küçükcan]

ORUK, Sema Güzel (2007). *Toplumsal Cinsiyetin Oluşumunda Psiko-Sosyal ve Dinsel Faktörlerin Rolü ve Önemi*, Yüksek Lisans, Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Recep Yaparel]

OVA, Nalan (2011). *Karşı Hegemonik Bir Söylem Olarak Dindar Müslüman Kadın Söylemi: Çatışma ve Kırılmalar*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Gazetecilik Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Dilek Beybin Kejanlıoğlu]

ÖĞÜT, Süheyp (2010). *Pornografi ve Tesettür: Egemenliğin İki Diferansiyeli*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Halil Nalçaoğlu]

ÖKTEN, Büşra (2016). *Sanal Tesettür Mağazalarının Sosyal Bir Olgu Olarak Tesettür Alışkanlıklarındaki Değişime Etkisi: İstanbul'da Üniversite Okuyan Kız Öğrenciler Örneği*, Yüksek Lisans, Karabük Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Hür Mahmut Yücer]

ÖMEK, Hatice (2013). *Kadına Yönelik Şiddet ve Din İlişkisine Sosyolojik Bir Yaklaşım: Ankara'daki Kadın Sığınmaevleri Örneği*, Yüksek Lisans,

Ankara Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Niyazi Akyüz]

ÖVER, Gökben (2011). *Nusayrilerde Kadın*, Yüksek Lisans, Gaziantep Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Murat Çelikdemir]

ÖZ, Özge (2013). *Muslim Women In Central Asia: The Impact Of Soviet Legacy / Orta Asya'da Müslüman Kadınlar: Sovyet Mirasının Etkisi*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Avrasya Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Pınar Akçalı]

ÖZ KILINÇ, Meltem (2000). *İslamcı Hareket ve Kadın*, Yüksek Lisans, Ege Üniversitesi, SBE (Sosyoloji), [Danışman: Yrd. Doç. Dr. Dilek Çiftçi Yeşiltuna]

ÖZAĞ HANAY, Nehir (2008). *İslami Popüler Bir Kadın Dergisi Olan «Turuncu»da Toplumsal Cinsiyetin Kuruluşu*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Genel Gazetecilik Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ayşe İnal],

ÖZALPAT, Didem (2008). *İslam Devletlerinde Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk:İran ve Mısır Örnekleri*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Kamu Hukuku Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Gülnihal Bozkurt]

ÖZALPAT, Didem (2001) *İslam ve Osmanlı Hukukunda Kadın*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE [Dan: Prof.Dr. Gülnihal Bozkurt]

ÖZBEK, Belgizar (2011). *Cinayet İşleyen Kadınlarda Din Algısı*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Din Psikolojisi Anabilim Dalı), [Dan. Öznur Özdoğan]

ÖZBEK, Fatma (2013), *İslamda Tesettür*, Yüksek Lisans, Dicle Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Aydın Taş]

ÖZCAN, Faruk (2006). *Sosyo-İdeolojik ve Sembolik Yönüyle Türkiye`de Örgün Din Eğitimi: İmam-Hatip Liseleri Örneği*, Yüksek Lisans, Danışman: Y.DOÇ.DR. BEDRİ MERMUTLU, Uludağ Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZDEMİR, Fatma Zeliha (2013). *İslamcı Feminist Söylemde Kur'an ve Kadın: Amine Wedud'un Bakış Açısı İle Kadın Konulu Kur'an Ayetlerinin Yeniden Yorumlanması*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel

İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Salih Akdemir]

ÖZELGE, Gözde E. (2008). İslam ve Kapitalizm İlişkisi: Türkiye'de 1980 Sonrası Tüketim Kültürü ve Tesettür Modası, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Berrin Koyuncu Lorasdağı]

ÖZER, Güney Olcay (2009). *Working With And Against Stereotypes: Representations Of Honor Among Turkish Immigrant Women In A Migrant Association In Berlin / Stereotiplerle ve Stereotiplere Karşı Çalışmak: Berlin'de Bir Göçmen Derneğindeki Türk Göçmen Kadınların Namus Temsilleri Üzerine*, Yüksek Lisans, Sabancı Üniversitesi, SBE, [Dan: Yrd. Doç. Dr. Ayşe Parla]

ÖZTÜRK, Emine (2008). *Türkiye'de Aile İçi Şiddet Kadın Sığınmaevleri ve Din*, Doktora, Marmara Üniversitesi, SBE (İlahiyat Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Veysel Uysal]

ÖZTİMUR, Neşe (1999). *Professional Veiled Women: The Everyday Life Strategies Of Professional Islamic Women In 1990's Bursa / Tesettürlü Meslek Sahibi Kadınlar: 1990'lar Bursa'sında Tesettürlü Kadınların Gündelik Yaşam Stratejileri*, Doktora, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, SBE [Danışman: Doç.Dr. Dilek Cindoğlu]

ÖZÜDOĞRU, Halide Nur (2009). *Kırsal Yaşamda Kadın ve Din: Konya Örneği*, Doktora, Marmara Üniversitesi, SBE (İlahiyat Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Zeki Arslantürk]

PINARBAŞI, Gülenay (2010). *Anadolu Efsanelerinde Dindar Kadın ve Ermiş Kadın*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, SBE (İlahiyat Anabilim Dalı / İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Meliha Yıldırım Sarıkaya]

SAKTANBER, Ayşe (1995). *Islamic Revitalization In Turkey: An Urban Model Of A 'Counter-Society', A Case Study/Türkiye'de İslami Yeniden Canlanma: Bir Karşı Toplum Modeli Saha Araştırması*, Doktora, ODTÜ, SBE [Dan: Prof.Dr. Bahattin Akşit]

SARAÇ, Semanur (2015). *The Construction Of Material And Visual Culture For The Changing Muslim Female Portrait In 2000s: The Case Of Islamic Fashion Magazines And A Visuality - Based Social Media Network /*

2000'lerde Değişen Müslüman Kadın Portresine Bağlı Olarak Maddi ve Gör-
sel Kültür İnşası: İslami Moda Dergileri ve Görsellik Odaklı Sosyal Medya
Ağı, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE (Kültürel İncelemeler
Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Uğur Kömeçoğlu]

SATOĞLU POLAT, Zeynep (2010). *Don't Let The Children Wilt Away
In The Streets Reconsidering Poverty And Philanthropy Through The Eyes Of
Muslim Women In Contemporary Turkey: The Case Of The Ç.S.S., Children's
Welfare Project / Çocuklar Sokakta Solmasın, Günümüz Türkiyesi'nde Müs-
lüman Kadınların Gözünden Yoksulluk ve Hayırseverliği Yeniden Düşünmek:
Ç.S.S., Çocuk Sosyal Yardım Projesi Örneği*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üni-
versitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Danışman: Prof. Dr. Nükhet Sir-
man]

SAYAN CENGİZ, Feyda. (2014). *Beyond The Culturalization Of The
Headscarf: Women With Headscarves In Retail Jobs In 2000's Turkey/Baş-
örtüsüne Kültürel Yaklaşımların Ötesinde: 2000'ler Türkiyesi'nde Peraken-
de Satış Sektöründe Çalışan Başörtülü Kadınlar*, Doktora, İhsan Doğramacı
Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü (Siyaset Bilimi
Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Elisabeth Margareta Özdalga ; Prof. Dr. Di-
lek Cindoğlu]

SEVER, Gülin (2014). *Predictors Of Prejudice Against Different Types
Of Head-Covering Practices / Farklı Baş Örtme Tarzlarına Yönelik Önyargı
ve Belirleyicileri*, Yüksek Lisans. Boğaziçi Üniversitesi, SBE (Psikoloji Ana-
bilim Dalı), [Dan: PROF. DR. BİLGE ATACA]

SEZGİN, Sevil (2014). *Türkiye'de Feminist Söylem ve İslami Feminizm*,
Yüksek Lisans, Karadeniz Teknik Üniversitesi, SBE (Kamu Yönetimi Anabi-
lim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Nezahat Altuntaş]

SİVRİ, Tuğba (2014). *Türkiye'de Muhafazakar Kadınların Siyasal Ha-
reketliliği: 24. Dönem AKP Kadın Milletvekilleri Örneği*, Yüksek Lisans, Ga-
latasaray Üniversitesi, SBE (Radyo Sinema ve Televizyon Bilim Dalı), [Dan:
Doç. Dr. Özlem Danacı Yüce]

SÖYLEMEZ, Hülya (2006). *Kur'an'da Kadın Kıssaları (Hz. Musa Kıssasında Kadın)*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bi-
limleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Danışman: Prof.Dr. Nedim Serin-
su]

SUNAR, İrem (2002). *Kemalizmden Çağdaş İslamcı Harekete: Medeniyet Projelerinin Çatışma Merkezinde Kadın Kimliği*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı), [Dan: Prof.Dr. Yavuz Sabuncu]

SÜNDA, Fatma (2002). *The Logic Of Tesettür: Engendering Evaryday Lives Of Educated Islamist Women In Turkey / Tesettürün Mantığı: Türkiye`de Eğitimli İslamcı Kadınların Toplumsal Cinsiyet Bakımından Günlük Yaşamları*, Doktora, ODTÜ, SBE (Sosyoloji Bölümü), [Dan: Doç.Dr. Yıldız Ecevit]

SÜRÜCÜ, Gülsel (2008). *Osmanlı Kadın Dergilerinde Kadının Dünyası (1908-1914)*, Yüksek Lisans, Anadolu Üniversitesi, SBE, (Tarih Bölümü / Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı / Tarih Eğitimi Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Sedat Bingöl]

ŞAHİN, İlkay (2008). *Göçmen Kadınların Dini Ritüellere Katılımı: Amersfoort (Hollanda) Ve Boğazlıyan Örneğinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme*, Doktora, Erciyes Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ünver Günay]

ŞATIROĞLU, Tuba Sena (2004). *Kadınla İlgili Bazı Konulardaki Fıkhi Görüşler ve Bu Görüşlerin Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Faruk Beşer]

ŞAYLAN, Dilşah (2011). *Contemporary Women's Movement In Turkey: Production Of Different Knowledges, Türkiye Son Dönem Kadın Hareketi: Farklı Bilgi Üretimleri*, Yüksek Lisans, Boğaziçi Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilim ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Murat Akan]

ŞENKUL SAĞLAM, Hülya (2007). *Alevi-Bektaşî Kültüründe Kadın*, Yüksek Lisans, Fatih Üniversitesi, SBE (Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Özcan]

ŞEYBAN, Lütfi (1996). *İlk Dönem Abbasiler`de Kadın (132-232/750-847)*, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı / Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Mevlüt Koyuncu]

ŞİRİN, Sümeyra (2008). *Nisa Suresi`ndeki Kadın Erkek Eşitliği İle İlgili Hükümler Üzerine Yapılan İctihatlar*, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi,

SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Faruk Beşer]

TANIR, Canan (2009). *Clothed Bodies That Matter: In Search Of A Feminist Perspective On The Headscarf Controversy / Maddeleşen Giyinik Bedenler: Başörtüsü Sorununa Dair Feminist Bir Bakış Açısı Arayışı*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE [Dan: Doç. Dr. Halil Nalçaoğlu]

TANRIVERDİ, Ayşe Betül (2015). *Türkiye'de İslami Feminizm Sorunsalı*, Yüksek Lisans, Cumhuriyet Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı / Genel Sosyoloji ve Metodoloji Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Cemal Yalçın]

TAPDIK, Seda (2013). *Dindarlık Algısı Çerçevesinde Kadın Yöneticiye Bakış: Ankara İlinde Bir Araştırma*, Yüksek Lisans, Süleyman Demirel Üniversitesi, SBE (Kamu Yönetimi Anabilim Dalı), [Danışman: Doç. Dr. Murat Okçu]

TEKİN, Betül (2009). *Kadın Dindarlığına Sosyolojik Bir Bakış (Hacılar Örneği)*, Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ünver Günay]

TEKİN, Mustafa (2003). *Türkiye'de Aydın Kadınlara Göre Din ve Kadın*, Doktora, Selçuk Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Danışman: Doç. Dr. Mehmet Bayyığıt]

TEKTEN, Zeynep Serap (2014). *Faith-Based Welfare Provision To Women In Konya / Konya'da Kadınlara İnanç Temelli Refah Sağlama*, Yüksek Lisans, ODTÜ, SBE (Sosyal Politika Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Fatma Umut Beşpinar Akgüner]

TEZCAN, Betül (2014). *XVI-XVII. Yüzyıl Şerhiye Sicillerine Göre Konya'da Kadın*, Yüksek Lisans, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SBE (Tarih Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Hacı Mustafa Eravcı]

TOKER, İhsan (2005). *Bir Yapılaşma İlişkisi Olarak Kadınlar ve Din -Başkent Kadın Platformu Örnek Olayı*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE (Din Sosyolojisi Anabilim Dalı), [Dan: PROF. DR. MÜNİR KOŞTAŞ]

TOKMAK, Tülay (2006). *Mevlana Düşüncesinde Kadın*, Yüksek Lisans, Cumhuriyet Üniversitesi, SBE [Dan: Doç. Dr. Kadir Özköse]

TOPCAN, Özlem (2011). *Yahudi ve Hıristiyan Din Geleneklerine Feminist Yaklaşım*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nahide Bozkurt]

TOPÇU, Fatma (2009). *Din ve Toplum Ekseninde 2000'li Yıllarda Yeni Dindar Kadın Söylemi*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE (Sosyoloji) [Dan: Yrd. Doç. Dr. Kenan Çayır]

TUKSAL, Hidayet (1998). *Kadın Aleyhtarı Rivayetlerde Ataerkil Geleceğin Tesirleri*, Doktora, Ankara Üniversitesi, SBE, (Temel İslam Bilimleri/ Hadis) [Dan: Doç. Dr. M. Hayri Kırbasoğlu].

TUNÇ, Harun (2013). *Toplumsal Değişim Sürecinde Din ve Toplumsal Cinsiyet -Lise Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma-*, Yüksek Lisans, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Mehmet Ali Kirman]

TULUNAY, Zeynep Meral (2006). *İran ve Mısır'da Kadın Hareketleri*, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, [Dan: Yrd. Doç. Dr. Şebnem Gülfidan],

UZ, Esra (2003). *Hız. Muhammed Dönemi'nde Kadının Sosyal Statüsü*, Yüksek Lisans, Fırat Üniversitesi, SBE (İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı), [Dan: Yrd. Doç. Dr. Sıddık Ünal]

UZUN, Nagihan (2014). *Vatandaşlık Hakkı Olarak Siyasal Katılım ve Başörtülü Milletvekili Adaylığı*, Yüksek Lisans, İstanbul Bilgi Üniversitesi, SBE (Kültürel Çalışmalar Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ayhan Aktar]

ÜNAL, Büşranur (2013). *İslam Kültüründe Kadın-Erkek Diyalogu*, Yüksek Lisans, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Nihat Dalgın]

ÜNALAN TURAN, Sümeyra (2013). *Çalışma Hayatının Dindar Kadının Dini Anlayış ve Uygulamalarına Etkisi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*, Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Vejdi Bilgin]

YANIKOĞLU, Kübra (2014). *Modernleşme ve Kadın Bedeni Bağlamında Türkiye'de Başörtüsü Sorunu*, Yüksek Lisans, İstanbul Üniversitesi, SBE (Kadın Çalışmaları Bilim Dalı), [Dan: Doç. İnci Özkan Kerestecioğlu]

YAŞAR, Enes (2015). *Fatma Barbarosoğlu'nun Hikâyelerinde Gelenek ve Modernleşme Bağlamında Kadın*, Yüksek Lisans, Kırklareli Üniversitesi, SBE (Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Secaattin Tural]

YETKİN, Nazlı (2012). *Abdal Alevilerinde Toplumsal Kimlik Ve Kadın (Antalya Örneği)*, Yüksek Lisans, Süleyman Demirel Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Sabri Çakır]

YILDIRIM, Aysin (2005). *Women Politics In The Modernization Process: A Comparative Case Of Turkey And Iran In 1920's / Modernizasyon Sürecinde Kadın Politikaları: 1920'lerde Türkiye ve İran'ın Karşılaştırmalı Çalışması*, Yüksek Lisans, Fatih Üniversitesi, SBE (Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı), [Dan: PROF. DR. ÖMER ÇAHA],

YILDIRIM, Sunay (2009). *Menzil Nakşîliği Kadın Cemaati Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma: Adıyaman Örneği*, Yüksek Lisans, Fırat Üniversitesi, SBE (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı / Din Sosyolojisi Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Y. Mustafa Keskin]

YILDIZ, İsmail (2002). *İslam Fıkında Avret*, Doktora, Harran Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / İslam Hukuku Bilim Dalı), [Dan: Doç. Dr. Ali Bakkal]

YILMAZ, Bedriye (2007). *Kur'an Yorum Tarihinde Nur Suresi 31. Ayet İle Ahzab Suresi 32-33.,53. Ve 59. Ayetlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Mehmet Paçacı]

YILMAZ, Emine (2014). *The Discourse Of Gender Roles In The Islamic Female Writers; The Case Of Cihan Aktaş And Yıldız Ramazanoğlu / İslami Kadın Yazarların Söyleminde Cinsiyet Rollerini; Cihan Aktaş İle Yıldız Ramazanoğlu Örneği*, Yüksek Lisans, Fatih Üniversitesi, SBE (Sosyoloji Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Ömer Çaha]

YILMAZ, Zehra (2005). *28 Şubat Sonrası İslamcı Kadınlar*, Yüksek Lisans, Ankara Üniversitesi, SBE (Siyaset Bilimi Anabilim Dalı), [Dan: Y. Doç. Dr. Alev Özkazanç]

YÜCE TAR, Yasemin (2013). *2000'ler Türkiye'sinde Müslüman kadının "Kadın Sorunu"*, Doktora, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, SBE, (Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Niyazi Usta]

YÜKSEL, Yakup (2013). *İbn Âşur Tefsirinde Siyaset Toplum ve Kadın Konuları*, Doktora, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE (Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı / Tefsir Bilim Dalı), [Dan: Prof. Dr. Yusuf Işıcık]

Kaynaklar

- Borlandı, Massimo; Boudon, Raymond; Cherkoui, Mohamed ve Valade, Bernard (2011). “Toplumsal Cinsiyet”. *Sosyolojik Düşünce Sözlüğü*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- *Cogito* (2011). “Cinsel Yönelimler ve Queer Kuramı”. S. 65-66, Yapı Kredi Yayınları.
- Furseth, Inger & Repstad, Pal (2011). *Din Sosyolojisine Giriş Klasik ve Çağdaş Yaklaşımlar*. Çev. İhsan Çapçioğlu ve Halil Aydınalp, Ankara: Birleşik Yayınevi.
- Marcos, Sylvia (2006). *Bedenler, Dinler ve Toplumsal Cinsiyet*. Çev. Sibel Özbudun vd., Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Özbudun, Sibel (2016). *Kadınlar, İslam, AKP ve Ötesi*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Taş, Kemalettin (2011). “Sosyolojik Din Tanımları”, *Din Sosyolojisi El Kitabı*. Ed. Niyazi Akyüz ve İhsan Çapçioğlu, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Toker, İhsan (2011). “Toplumsal Cinsiyet ve Din”, *Din Sosyolojisi El Kitabı*. Ed. Niyazi Akyüz, İhsan Çapçioğlu, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Walby, Sylvia (2008). “Toplumsal Cinsiyet”. *Modern Toplumsal Düşünce Sözlüğü*. Ed. William Outhwaite, İstanbul: İletişim Yayınları.